

Standard č. 12: Ukončení péče v zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc

Kritérium 12a

Rodinné centrum Kroměříž, z.s., Zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc, Kollárova 658/13, 767 01 Kroměříž má písemně stanovena **pravidla práce pro situace významných změn v životě dětí a rodin, včetně ukončení pobytu dítěte v zařízení.**

Cíle kritéria:

- příprava dětí a rodičů na významné změny v jejich životech
- prevence ohrožení dítěte
- efektivnější řešení nastalých situací změn

Již samotný charakter činnosti ZDVOP napovídá, že jeho zaměstnanci se ve své praxi běžně setkávají s dětmi a s rodinami, v jejichž životech se děje mnoho významných změn, na něž svou činností a podporou reagují. Významnou změnou je už sama skutečnost, že je dítě z běžné rodiny umístěno do péče ZDVOP nebo se naopak vrací ze ZDVOP zpět do rodiny či přechází ze ZDVOP do některé z forem náhradní péče (rodinné nebo ústavní). Takovým změnám v péči o dítě je nezbytné věnovat pozornost, aby jejich důsledky byly pro dítě co nejméně zatěžující a změna se nestala zdrojem rozsáhlé traumatizace dítěte. Děti, které byly vytrženy ze svého rodinného prostředí, jsou na významné události v životě velmi citlivé a na změny obvykle reagují jinak než děti bez této zkušenosti. Na tuto skutečnost je třeba nezapomínat.

Při přípravě pravidel a postupů je třeba nezapomínat, že:

- každé dítě je jedinečné, stejně jako i každá situace změny,
- obecně formulované postupy je vždy nutné přizpůsobovat individuálním potřebám dětí a rodin,
- každý plán spolupráce musí pružně reagovat na vývoj situace v rodině,
- některé změny v životě dítěte jsou spojeny s rozhodovacími procesy, které v případě svěřeni dítěte do péče ZDVOP mají specifická pravidla (ředitel zařízení zastupuje dítě jen v běžných záležitostech, o záležitostech významných rozhoduje rodič dítěte nebo soud – § 42a odst. 3 písm. a) zákona o SPOD).

Významné změny v životě umístěného dítěte ve ZDVOP:

Přechod z mateřské školy do základní školy

Vstup do prvního ročníku základní školy je velký krok nejen pro dítě, ale i jeho rodiče a blízké okolí. Toto období je pro dítě zlomové a mělo by s sebou přinášet jen pozitivní prožitek, protože dítě se do školy přirozeně těší. Pokud je zralé a připravené na přechod ze školky do školy, musí se ono i rodiče připravit i na povinnosti, které s sebou změna přináší. Příprava na vstup do první třídy je vázaná na mateřskou školu, základní školu a rodinu.

Mateřská škola se snaží všestranně a harmonicky rozvíjet osobnost dítěte, a to nejen jeho kognitivní (poznávací) stránku, ale připravuje dítě i po stránce psychické, aby nedošlo ke zklamání v důsledku malé připravenosti nebo úzkosti z nového prostředí. Děti by si měly

odnášet příznivý postoj k učení i ke škole. Mateřská škola by měla kooperovat s rodiči budoucího školáka, a to podáváním informací o vzdělávacích programech a vhodnosti školy pro dítě. Většina základních škol organizuje **dny otevřených dveří**, kam se mohou rodiče přijít i s dítětem podívat, informovat a seznámit se s novým prostředím.

Přechod je spojený s mnohými akty, kterými dítě připravuje na novou roli. Jedním z takových aktů je samotný **zápis**. Cílem zápisu je seznámení se s dítětem a zhodnocení jeho vývojové úrovně. Každá škola si volí sama formu zjišťování školní zralosti a připravenosti. Převážně se jedná o povídání a recitaci básniček a písniček. V těchto činnostech se sleduje řečový projev dítěte. Dále by dítě mělo znát své jméno a příjmení, jména rodičů či sourozenců a také adresu. Dostane také nakreslit lidskou postavu, protože kresba vypovídá o jeho vývojové vyspělosti. U dětí je sledovaná při těchto činnostech laterální dominance (dominance) a správné držení tužky, držení těla či pozornost. Při rozhovoru s budoucím školákem zjišťuje učitelka také znalost barev, základních geometrických tvarů, matematických pojmů.

Symbolem nové role se stává **nákup školní tašky**. Můžeme skutečně říct, že jde o další akt, který je vlastně jakýmsi rituálem. Právě koupí školní tašky se dítě začne mnohem více usazovat do role školáka.

Změny se dějí v oblastech:

- Psychické: nové prostředí bez rodičů, uposlechnutí cizí autority, podřízení se příkazům, povinnosti bez zábavy aj.
- Sociální: zapojení do skupiny dětí a spolupráce s nimi, budování pozice a místa ve skupině, začínají se formovat přátelství, dítě se učí řešit konfliktní situace na jiné úrovni, plnění požadavky skupiny aj.
- Fyzické: vydržet sedět 45min. a soustředit se, nosit těžkou tašku na zádech, zvládnout fyzicky náročné činnosti po dlouhou dobu aj.

Před vstupem na základní školu by si měli rodiče všimnout několika oblastí, které jsou důležité pro úspěšné zvládnání podmínek ve škole:

- Po dítěti vyžadujeme jasnou a přesnou výslovnost.
- Vedeme dítě k tomu, aby klidně a pozorně naslouchalo předčítání pohádek.
- Vyžadujeme, aby ihned vhodně reagovalo na zadaný úkol a důsledně sledujeme, jak jej vykonává.
- Soustředíme dítě na vykonávanou práci a nedovolíme mu, aby se zabývalo vedlejšími činnostmi.
- Zvykáme je na to, aby denně plnilo drobné úkoly při domácí práci.
- Zvykáme je na to, aby dohrálo započatou hru nebo dokončilo započatou práci.
- Vedeme je k tomu, aby po hře uklidilo hračky, pastelky atd.; po jídle své nádoby a příbory.
- Vedeme je k tomu, aby si při hře či procházce všimlo zvířat a květin a aby se naučilo pozorovat změny kolem sebe.
- Učíme je pozdravit, poprosit, poděkovat.
- Navykneme je, aby ve stejnou hodinu vstávalo, jedlo, chodilo spát.

- Naučíme je vlastní jméno a příjmení a adresu, kde bydlí. Stejně jako jména rodičů a sourozenců.
- Naučíme je samo se obléknout a převléknout do cvičebního úboru a zavázat si tkaničky u bot.
- Učíme je poznávat barvy, kreslit pastelkami, malovat vodovkami, stříhat z papíru.
- Učíme se společně zazpívat písničky, přednést básničky, říkanky.
- Naučíme dítě připravit si jednoduchou svačinu, umýt si před jídlem ruce, zajít si na záchod.
- Mluvte s ním o změně, která je čeká. Ostatně se týká i vás!
- Pozitivně ho motivujte, podporujte jejich sebevědomí!
- Zvykejte ho postupně na systém práce během školního roku!
- Nebud'te netrpěliví!
- Nepodléhejte obavám, pokud si nejste jistí zralostí svého dítěte, poraďte se s odborníkem!
- Každé dítě je jiné, je zbytečně poměřovat to vaše s jiným a zbytečně ho stresovat nereálnými požadavky!

Jak dětem usnadnit nástup do první třídy

Dopřejte dítěti letní přípravu

Snažte se dítěti o prázdninách dopřát odpočinek. Pokud je dítě zralé a připravené do školy, není nutně ho nadále připravovat různými druhy drilu a učení. Každý, i děti, si zaslouží po náročném roce odpočinout od povinností. Samotné dítě se musí vypořádat s novou životní situací a prázdniny jsou výborným obdobím na danou přípravu. Nicméně je nutné dohlédnout, aby týden či dva před koncem prázdnin dítě začalo dodržovat režim podobný tomu, který nastane během školního roku a nemělo pak například potíže s ranní vstáváním.

Nepodléhejte obavám

Uvědomme si, že každý nástup do školy je individuální a může se stát, že právě vaše dítě ho nemusí mít úplně bezproblémový. Důležité je věřit mu, že to zvládne. Při adaptaci ve škole pomáhá i zkušená pedagožka. Nepřenášejte své pochybnosti na dítě a buďte mu oporou. Určitě nejsou na škodu věty jako „To zvládneš!“ nebo „Půjde ti to!“ apod. Pokud toto dítě zvládá, není pochyb, že obstojí i po nástupu a případné obtíže vymizí během prvního měsíce, nejpozději do tří měsíců.

Mluvte s dítětem

Snažte se dítě na školu připravit pomocí rozhovorů. Včas si povídejte o tom, co ho čeká. Vysvětlete mu, že škola má jiná pravidla a organizaci dne. Mluvte o rozdílech mezi školkou a školou - jako školák bude mít odpovědnost, do školy se chodit musí apod. Vyhněte se slovům jako „práce“. Vysvětlete mu, že bude mít náročnější den a bude muset dělat věci, které se mu v daný moment nechtějí dělat, ale bude muset. Nezapomeňte však dodat, že paní učitelka se bude snažit, aby bylo učení zábavou. Nestrašte dítě větami „Počkej, až půjdeš do školy...“

nebo "Oni tě v té škole dají do pořádku!" a podobně. Dítě si tak může vybudovat zbytečný odpor či strach ke škole a už samotný start bude velmi negativně poznamenán.

Příprava formou nákupů

V dnešní době je to nezanedbatelná položka, která se odráží ve finančním rozpočtu rodiny. Největší položkou je určitě nákup školní tašky. Pořídte svému potomkovi skutečně kvalitní. Důležité je, aby co nejméně byla zatížená páteř a celá kostra dítěte. Abychom se vyvarovali poškození páteře, je důležité vhodné polstrování. Batoh sám o sobě by měl mít maximální váhu, cca 1 - 1,5 kg. Nesmí se opomenout velikost tašky, aby se dítěti do ní vešly knihy, sešity, pomůcky, pouzdro, svačina. Pro lepší orientaci je vhodné, aby měla dostatek kapes a přihrádek. Neměly bychom zapomínat ani na bezpečnost v podobě reflexních prvků. Další nákupní položkou pro dítě je svačtinová krabička a láhev na pití. Je dobré, aby si dítě krabičku samo vybralo. Vy jako rodič zkuste dohlížet na praktičnost a velikost. Dítě by už mělo být naučené na vhodné druhy svačiny a na pitný režim v podobě neslazených čajů a vody. Slazení nápojů se vyhněte, protože se tak zvyšuje hladina cukru v krvi, kdy se děti stávají hyperaktivnějšími a méně pozornějšími. Jednou z důležitých školních pomůcek je penál. Dítě by si ho opět mělo vybrat samo. Vy zhodnoťte funkčnost pouzdra a dohlédněte, aby obsahovalo všechny potřebné věci. Neměli by v něm chybět na pera, propisky, barevné tužky, guma, ořezávátko, nůžky a malé pravítko. Zip a další uzavírací prvky by měly být pro dítě dobře ovladatelné.

Pomocné rituály

Vstávejte v určitou hodinu, chodte spát ve stejný čas. Po nástupu do školy si určete, kdy se budete s dítětem učit. Nejvhodnější čas nastává, když se dítě vrátí ze školy a jednu až dvě hodiny si odpočine. Školní příprava znamená nejen samotné úkoly, ale také úklid v tašce, ořezání pastelek, příprava věcí na další den atd. Zpočátku dítěti s těmito činnostmi pomáhejte, ale nedějte je za ně. Vaše pomoc spočívá například v tom, že mu vysvětlíte, co je potřeba do tašky vložit, vyndat, jaké úkoly udělat. Zprvu se tedy jedná o společnou činnost, jejímž cílem je dítě naučit, aby své povinnosti časem zvládalo samo. Pokud neví, co v tašce má, není samostatné a bude i nadále vyžadovat asistenci druhých. Stačí přibližně půlhodinka denně, tak získá návyk k učení a povinnostem vtahujících se ke škole.

Volnočasové aktivity formou kroužků

Je velmi prospěšné, aby se dítě věnovalo činnostem, které má rádo. Je to efektivní trávení volného času a dítě si vhodnou formou odpočine, učí se odpovědnosti, spolupráci, řešení situací apod. Je třeba si však dávat pozor na to, aby nebylo přetěžováno. Není na škodu, když dítě v prvním pololetí nemá žádný kroužek. Dítě se vypořádává s náročnou životní situací a docházení do nového prostředí s novými lidmi mu může činit obtíže. Na druhé straně nechat dítě ať se nudí a vysedává před počítačem, není rovněž ideální formou trávení volného času. Zhodnoťte, jak se dítěti daří ve škole, jak se vyrovnalo s nástupem do nového prostředí a jak zvládá nové povinnosti a pak zvažujte možnost kroužku. Ideální je navštěvovat jeden maximálně dva. Vybírejte takové, které budou odlišné, aby neměly podobnou náplň.

Noví kamarádi

Každá změna kolektivu bývá náročná, a to nejen pro děti. I my dospělí s tím míváme obtíže, třeba když měníme zaměstnání. Na druhou stranu můžeme tuto záležitost svým dětem usnadnit. Umožněte jim, aby například pozvaly spolužáky k vám domů, dovozte jim, aby šly zase na návštěvu k nim nebo si společně hrály. Pokud má dítě zpočátku problémy se seznámit se spolužáky, vysvětlete mu, že to někdy prostě chvíli trvá, než se ve třídě s někým skamarádí, ale že si určitě brzo nějakého kamaráda najde. Můžete ho také upozornit, že s některými dětmi se bude bavit více a s jinými méně a skutečnými kamarády se stanou jen někteří.

Přechod dítěte z mateřské školy do školy základní je velmi důležitým mezníkem v životě dítěte a jeho rodiny. Na tento významný den by se měli připravit nejen děti, ale i rodiče. Určité úsilí, které rodiče vloží na začátku, se jim v podobě úspěchu dětí mnohokrát vrátí.

První den dítě doprovodíme do školy, zůstaneme po celou úvodní seznamovací hodinu, seznámíme ho s novým prostředím – šatny, třída, jídelna, sportoviště, ukážeme mu novou třídní učitelku, pochválíme ho. V další dny dítě do školy doprovázíme i nadále.

Dosažení zletilosti

Dítě na osamostatnění připravujeme průběžně, příprava dětí starších 16ti let probíhá v oblastech:

- volba povolání
- další profesní vzdělávání
- zaměstnání
- příspěvky a sociální dávky
- bydlení a vedení domácnosti
- hospodaření s vlastními financemi
- vztahy, sexualita.

Je důležité ho naučit se být sám, plánovat si jak využívat volný čas, práci i odpočinek, učit jej péči o domácnost - úklid, praní, žehlení, ukládání věcí, uspořádání domácnosti - ukládání a skladování věcí, odpadu a jeho třídění, kde hledat podporu – sociální systém, vyřídit si sociální dávky, základní finanční gramotnost - rodinný rozpočet, zdravé zadlužování, produkty – výhody a nevýhody, jak nakupovat.

Rodiče mají povinnost své děti živit, čili mají k nim vyživovací povinnost. Podle ustanovení § 85 zákona o rodině trvá vyživovací povinnost rodičů k dětem do té doby, dokud nejsou schopny se živit samy. I když tedy dítě nabývá osmnáctým rokem zletilosti, nekončí tím vyživovací povinnost rodiče. V praxi je obvyklé, že soudy uznávají děti za schopné se samostatně živit po dokončení přípravy na budoucí povolání, kam spadá i studium na vysoké škole nebo pomaturitní odborná příprava. Do dovršení zletilosti dítěte (do 18ti let věku dítěte) může zahájit řízení o určení výživného soud i bez návrhu, zatímco po dosažení zletilosti je možné zahájit takové řízení jen na návrh (tzn. podáním žaloby) oprávněného, který jsme nápomocni zletilci v případě potřeby sepsat.

Důležité je pomoci zletilci při zajištění bydlení a zajištění základního vybavení, příp. ho doprovodit na prohlídku nového bydlení. Vysvětlit jednotlivé druhy bydlení - sociální bydlení, chráněné bydlení, nájem a podnájem (kauce), a s tím spojené úkony změny přechodného a trvalého bydliště, příp. bydliště na ohlašovně.

Před odchodem nabídnout zletilci možnost vzájemných návštěv, předat kontakty.

Pomoci při stěhování, rozloučení s pracovníky i ostatními dětmi, zakoupit drobný dárek na rozloučenou, případný doprovod do nového bydliště.

Uplatnění na trhu práce

Děti, které ukončily povinnou školní docházku, a již po zralém zvážení nepokračují ve studiu, se ve spolupráci s pracovníky zařízení a dalšími osobami, které samy označí, snaží zapojit do pracovního procesu na otevřeném trhu práce. Při hledání zaměstnání dítě v úzké součinnosti s pracovníkem zařízení spolupracuje s úřadem práce a aktivně vyhledává pracovní nabídky potencionálních zaměstnavatelů.

Těhotenství a porod dítěte

Porodu není třeba se vůbec obávat. Vaginální porod probíhá ve většině případů hladce a jen v malém množství je třeba zvolit císařský řez. Dlouhodobá příprava těhotné ženy na porod (právě proto, aby nebyl zbytečným strašákem) začíná už první návštěvou předporodního kurzu. Tato školení vedou jak porodníci, tak i porodní asistentky. V kurzech se nastávající maminky především učí všechny využitelné možnosti u porodu. Správné dýchání, úlevové polohy, jak tláčit během porodu apod. Skvělé je také absolvovat vhodné cviky před porodem, které dokáží namáhané tělo těhotné ženy uvolnit a zrelaxovat. V dnešní době se budoucím maminkám (prvorodičkám) rovněž doporučuje návštěva porodnice a porodních sálů. Bude-li mít žena představu, v jakém prostředí porodí, je to jistě příjemnější.

Příprava tedy probíhá v těchto krocích:

- postupná příprava na porod
- vyčlenit společný pokoj pro matku a dítě k zajištění soukromí,
- zajištění potřebného vybavení pro péči o novorozence,
- doprovod k porodu,
- pomoc při nácviu péče o novorozence,
- administrativní úkony – pojištění, pediatr, aj.

Po narození dítěte je třeba také sepsat návrh na soudní určení otcovství, pokud má být otec zapsán v rodném listě dítěte a návrh na stanovení výživného.

Na úřadu práce je také možné za určitých podmínek požádat o porodné.

V neposlední řadě je nutné vyřešit studium těhotné dívky. Nejlepší je požádat o přerušování studia nebo individuální studijní plán přímo ředitele školy. Ten vám může, ale nemusí vyhovět. Pokud je to ale možné, nechte dívku dostudovat, kvůli pozdějšímu uplatnění na trhu práce.

Poté je teta nápomocna nezletilé v nácviu péče o novorozence.

Propuštění dítěte ze zařízení

Podle způsobu přijetí je dítě ze zařízení propuštěno:

- a) na základě rozhodnutí soudu – „předávací protokol dítěte ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc“¹
- b) na základě žádosti obecního úřadu obce s rozšířenou působností - „předávací protokol dítěte ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc“
- c) na základě žádosti zákonného zástupce dítěte – „zrušení dohody o svěřeni dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc matkou/otcem“², nebo „zrušení dohody o svěřeni dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc zařízením“³.

Zařízení dohlíží na dodržování zákonem stanovených délek pobytů dětí ve ZDVOP dle příslušného právního titulu přijetí. V případě propuštění dítěte ze zařízení je třeba postupně připravit dítě i rodiče na tuto významnou změnu v jejich životech, aby byla zajištěna prevence ohrožení dítěte a efektivnější řešení nastalých situací změn. Velkou změnou je jak umístění dítěte z rodiny do ZDVOP, tak návrat dítěte do rodiny nebo jiné formy náhradní péče. V případě nastalých změn je třeba soustředit se na podporu nejen dítěte, ale také rodiny nebo jiných pečujících osob. Pracovníci zařízení přistupují k dětem umístěným v zařízení vždy vlídně, empaticky, citlivě, ohleduplně a na základě jeho aktuálního stavu. Každé dítě je jedinečné a je tedy třeba k němu přistupovat individuálně, stejně jako k potřebám rodiny. Plán poskytování sociálně-právní ochrany se vytváří a upravuje dle aktuálního stavu v rodině a jeho vývoje.

Při propuštění dítěte ze zařízení je třeba zajistit jeho bezproblémové propuštění s předáním nezbytných informací o dítěti osobě, která dítě přebírá do své péče. Pracovník zařízení informuje dítě dle jeho věku a rozumových schopností o jeho propuštění ze zařízení, připraví jej v dostatečném časovém odstupu na tuto změnu, předá nezbytné informace o dítěti osobě, která dítě přebírá do své péče (zvyky, zdravotní stav, informace o lékařské péči, denní režim dítěte, kontakty apod.), dále předá rodný list, průkazku pojišťovny, očkovací průkaz, zdravotní záznamy, vysvědčení apod., osobní dary a věci dítěte. Pracovník zařízení s osobou, která dítě přebírá do péče, vyplní propouštěcí protokol, závislém na způsobu přijetí a protokol podepíše. Všechny předané dokumenty a věci jsou zapsány na propouštěcí dokument. Jedno vyhotovení je ponecháno v zařízení a je uloženo do spisové dokumentace dítěte, druhé vyhotovení dostane osoba přebírající dítě. Pracovníci zařízení se rozloučí s dítětem⁴.

V rámci přípravy dítěte a rodiny na ukončení pobytu dítěte v ZDVOP se stanoví minimální doba pro přípravu dítěte na ukončení pobytu, jak vznikne plán přípravy dítěte na ukončení pobytu a kdo se ho účastní (dítě, rodina dítěte, ZDVOP, orgán sociálně-právní ochrany, další zúčastněné osoby a organizace), co je součástí plánu, s kým se bude v plánu pracovat (dítě, rodiče, pěstouni, pověřená osoba, širší rodina, škola, dětský domov atd.) a jak bude minimalizována ztráta již vytvořené vazby dítěte na zaměstnance zařízení.

V případě **návratu dítěte do rodiny** dochází ke společným konzultacím s dítětem a rodiči. V případě, že má rodič v domácnosti vhodné podmínky, žádají si rodiče o propustky dítěte domů, tedy mimo zařízení. Většinou se jedná o víkendové pobyty, případně prázdninové

¹ Příloha č. 74 – Předávací protokol dítěte ze ZDVOP

² Příloha č. 68 – Zrušení dohody o svěřeni dítěte

³ Příloha č. 75 – Zrušení dohody o svěřeni dítěte do ZDVOP zařízením

⁴ Příloha č. 9 – Metodika příjmu, průběhu pobytu, ukončení pobytu

pobyty (jarní, podzimní, pololetní apod.). Dle důvodu svěřeni dítěte do zařízení se po případných víkendových pobytech v domácnosti rodiče/ů může žádat o dlouhodobou propustku ze zařízení. Pobyt mimo zařízení jsou vyhodnocovány společně s dítětem a rodinou, o pobytech dítěte mimo zařízení je informován také OSPOD. V případě umístění dítěte do zařízení na základě rozhodnutí soudu je třeba před pobytem dítěte mimo zařízení vyžádat vyjádření (souhlas) OSPOD s tímto pobytem. O připravovaném ukončení pobytu dítěte v zařízení pracovníci ZDVOP informují OSPOD a další zúčastněné osoby (školské zařízení, pediatr atd.). Pracovník s rodinou a dítětem hovoří o tom, na co je potřeba se připravit, mapují případné obavy, pracovník informuje rodiče o vhodných zdrojích pomoci (psycholog, rodinný psychoterapeut, terénní služba, nízkoprahový klub, volnočasové centrum aj.) a dle situace připravují dítě na návrat do původní školy nebo na změnu školy. Nakonec se pracovníci a ostatní děti umístěné v zařízení s dítětem rozloučí.

V případě, že **dítě přechází do náhradní rodinné péče**, probíhá příprava dítěte a rodiny v úzké spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany. Dítěti a rodiči jsou poskytnuty informace o náhradní rodinné péči. Dítě a jeho rodina jsou podporováni v adaptaci na budoucí situaci a zjištění potřeb a přání dítěte a rodiny. Zařízení spolupracuje s pověřenou osobou doprovázející pěstouny ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany a také rodina a dítě jsou vedeni ke spolupráci s touto pověřenou osobou. Zařízení podporuje navázání kontaktu dítěte s pěstouny, seznámení dítěte s pěstounskou rodinou, společné konzultace a návštěvy, připravuje dítě na víkendové propustky, postupně případně na dlouhodobý pobyt v pěstounské rodině a tyto pobyty následně vyhodnocuje. V případě, že v přípravě na přechod nedochází k žádným komplikacím a dítě si s náhradními rodiči vytvořilo pozitivní vztah, zajišťuje zařízení postupný přechod dítěte k pěstounské rodině (ve spolupráci s pověřenou osobou a s orgánem sociálně-právní ochrany). Rodina dítěte je podporována a motivována v udržování kontaktu s dítětem svěřeným do péče pěstounské rodiny (ve spolupráci s pěstounskou rodinou) a zprostředkuje spolupráci rodiny dítěte s pověřenou osobou doprovázející pěstounskou rodinu. Nakonec se pracovníci a ostatní děti umístěné v zařízení s dítětem rozloučí.

V případě, že má být **dítě umístěno do ústavní péče**, zařízení úzce spolupracuje s orgánem sociálně-právní ochrany a se zařízením ústavní péče, kam bude dítě umístěno. Dítě je zařízením připraveno na přechod do jiného zařízení. Pracovníci ZDVOP vedou rozhovory s dítětem, případně zprostředkují návštěvu dítěte a dle možností i jeho rodičů v ústavním zařízení a případně zajistí doprovod. Zařízení podporuje a motivuje rodinu dítěte v udržování kontaktu s dítětem a ve spolupráci se zařízením pro výkon ústavní výchovy. Zařízení předá informace o dítěti a rodině budoucímu klíčovému pracovníkovi v zařízení pro výkon ústavní výchovy (ve spolupráci s orgánem sociálně-právní ochrany). Nakonec se pracovníci a ostatní děti umístěné v zařízení s dítětem rozloučí.

Sociální pracovník zařízení bezodkladně po propuštění dítěte ze zařízení formou Hlášení o propuštění⁵ informuje:

- a) orgán OSPOD, v jejímž správním obvodu má dítě trvalý pobyt, a také OSPOD Kroměříž, kde se ZDVOP nachází
- b) kopii Hlášení o propuštění e-mailem na vědomí ředitelce ZDVOP Kroměříž a zástupkyni ředitelky ZDVOP Kroměříž
- c) další kopii vkládá do spisu;
- d) další kopii vkládá do Evidence dětí.

⁵ Příloha č. 76 – Hlášení o propuštění dítěte ze ZDVOP

Sociální pracovník zařízení při propuštění dítěte předá zákonnému zástupci **Kontaktní údaje**, kde jsou uvedeny všechny potřebné telefonní spojení na zástupce zařízení, klíčového sociálního pracovníka OSPOD, ošetřujícího lékaře apod.

Sociální pracovník po propuštění dítěte vyhotoví písemně na formulář **Záznam ze závěrečného hodnocení plnění plánu sociálně-právní ochrany dětí**⁶. Sem zapíše a zhodnotí průběh naplňování cílů dítěte.

Teta ZDVOP dá dítěti vyplnit **Dotazník spokojenosti pro děti**⁷, kde mají děti možnost vyjádřit, jak se jim ve ZDVOP líbilo a jak byly s pobytem spokojeny. Dotazník spokojenosti je založen do spisové dokumentace dítěte.

Propuštěné dítě, vrátí tetě ZDVOP klíč od uzamykatelného šuplíku a podepíše se na **Předávací protokol**⁸. Podpisem protokolu dítě stvrzuje vrácení klíče zpět zařízení.

Sociální pracovník zaznamená písemně do knihy **Odeslané pošty**, kdy odeslal Hlášení o propuštění ze zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc.

Podle zákona č. 359/1999 Sb., o sociálně právní ochraně dětí je místně příslušný OSPOD povinen do 8 dnů ode dne doručení **Hlášení o propuštění dítěte ze zařízení vyžadující okamžitou** zaslat **Potvrzení důvodnosti propuštění**, v případě, že bylo dítě umístěno v zařízení na základě **Dohody o svěřeni dítěte do zařízení pro děti vyžadující okamžitou pomoc**.

V případě propuštění dítěte z důvodu dosažení zletilosti, sociální pracovník dopředu zajistí, vhodnou alternativu, kam zletilý po propuštění ze ZDVOP odejde. V případě nutnosti, je možné, aby zletilý na základě písemného povolení ředitelky zařízení setrval ve ZDVOP po dobu nezbytně nutnou.

V Kroměříži dne 1. 7. 2017.

Zpracovala: Bc. Lenka Fraňková

Schválila: Bc. Eliška Petruchová, ředitelka ZDVOP

⁶ Příloha č. 71 – Záznam ze závěrečného hodnocení plnění plánu SPOD

⁷ Příloha č. 16 – Dotazník spokojenosti pro děti

⁸ Příloha č. 67 – Předávací protokol